

Ansökan om nätkoncession för linje om befintlig 420 kV luftledning från Bredäng till Botkyrka i Huddinge, Stockholm och Botkyrka kommuner i Stockholms län

Remiss från Energimarknadsinspektionen
Remisstid den 4 oktober 2024

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

Svenska kraftnät har ansökt hos Energimarknadsinspektionen om tillstånd att fortsätta använda en befintlig kraftledning (nätkoncession för linje). Ansökan avser en befintlig 420 kV luftledning från Bredäng till Botkyrka i Stockholm, Huddinge och Botkyrka kommuner i Stockholms län. Ledningen kommer att behövas för en lång tid framöver då den utgör en viktig del av elförsörjningen i Stockholmsområdet. Ledningen, som är en 400 kV ledning har sedan en tid tillbaka tillfälligt drivits på 220 kV. Med hänsyn till fortsatt belastningsökning behöver Svenska kraftnät fortsättningsvis driva ledningen på 400 kV och ansöker därför om förlängd giltighetstid tillsvidare, för att på så sätt säkerställa en fortsatt trygg elförsörjning av Stockholm. Det är Energimarknadsinspektionen som avgör om ledningen ska få fortsatt tillstånd.

Energimarknadsinspektionen har remitterat förslaget till bland annat Stockholms stad för yttrande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden. Exploateringskontoret, miljöförvaltningen, stadsbyggnadskontoret och trafikkontoret har inkommit med kontorsyttranden på grund av den korta remisstiden.

Stadsledningskontoret anser att det är positivt för staden att kraftledningen får nätkoncession då den är ett viktigt bidrag till att säkra stadens elförsörjning. Kraftledningen går genom områden som i översiktsplanen är utpekade som strategiska samband, stadsutveckling i omvandling och fokusområden. Det innebär att områden med utpekat strategisk stadsutvecklingspotential kan påverkas.

Exploateringskontoret anser att det är positivt för staden att kraftledningen får nätkoncession då den är ett viktigt bidrag till att säkra stadens elförsörjning. Kontoret förutsätter att koncessionen håller sig inom befintlig ledningsrätt alternativt att Svenska kraftnät initierar dialog om markupplåtelseavtal med staden.

Miljöförvaltningen är positiv till att inga överskridanden av 0,4 µT beräknas ske enligt genomförda beräkningar av förväntad årsmedelströmlast på 240 A. Luftledningen har dock kapacitet att medge en högre årsmedelströmlast än detta. Miljöförvaltningen förutsätter att risken för framtida överskridanden av elektromagnetiska fält vid den aktuella ledningen i Stockholm åter beaktas vid händelse av en sådan utveckling och att potentiella åtgärder då vidtas.

Stadsbyggnadskontoret anser att det är positivt för staden att kraftledningen får nätkoncession då den är ett viktigt bidrag till att säkra stadens elförsörjning. Rapporten lyfter den potentiella risken för ett överskridande av 0,4 µT inom skolverksamheten på fastigheten Storsätra 1. Det tillfälliga bygglovet för skolverksamheten har dock gått ut och skolan är avvecklad. Den nya detaljplan som är under framtagande inom fastigheten har i dagsläget inte för avsikt att medge skolverksamhet för barn.

Trafikkontoret anser att det är viktigt att förutsättningar för både gång- och cykelväg och kraftledning säkerställs i stråket. Det är särskilt viktigt att samverka för att säkerställa dessa förutsättningar sker på sträckan mellan Storsätrastrand och Strömsåtravägen där utrymmet mellan vägområdet för väg E4/E20 och Sätra Industriområde är trångt. I den händelse att den befintliga gång- och cykelvägen anses ligga för nära kraftledningen behöver staden och Svenska kraftnät tillsammans samverka för hitta alternativ lösning för att möjliggöra fullgod lösning för gång- och cykeltrafik och eldistribution.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Det är positivt för staden att befintlig kraftledning fortsätter att användas då den kommer att behövas under en lång tid framöver och utgör en viktig del av elförsörjningen till Stockholm.

Kraftledningen går genom områden med utpekad strategisk stadsutvecklingspotential, bland annat översiktsplanens utpekade strategiska samband, stadsutveckling i omvandling och fokusområden. Det innebär att viktiga områden kan påverkas.

Staden förutsätter att risken för framtida överskridanden av elektromagnetiska fält åter beaktas vid en sådan utveckling och att potentiella åtgärder då vidtas.

Det är också viktigt att förutsättningar för både gång- och cykelväg och kraftledning säkerställs i stråket samt att samverkan sker för att säkerställa dessa förutsättningar.

Stockholm den 25 september 2024

Karin Wanngård

Bilaga

1. Ansökan – Ansökan om nätkoncession för linje om befintlig 420 kV luftledning från Bredäng till Botkyrka i Huddinge, Stockholm & Botkyrka kommuner i Stockholms län, dnr KS 2024/828-1.1
2. Bilaga – Koncessionskarta, dnr KS 2024/828-1.2

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Ärendet

Svenska Kraftnät har ansökt hos Energimarknadsinspektionen (Ei) om tillstånd att fortsätta använda en befintlig kraftledning (nätkoncession för linje). Ansökan avser en luftledning från Bredäng till Botkyrka i Huddinge, Stockholm och Botkyrka kommuner i Stockholms län. Den ska drivas med 220 kV (nominell spänning) och konstrueras för 420 kV (konstruktionsspänning).

Energimarknadsinspektionen har begärt ett yttrande från Stockholms stad gällande Svenska kraftnäts ansökan.

Energimarknadsinspektionen önskar svar på följande frågor:

- om ledningarna är förenliga med kommunens detaljplaner och områdesbestämmelser
- om ledningarna passerar nära skolor, förskolor eller annan liknande verksamhet
- om staden anser att de skyddsåtgärder sökanden avser vidta är tillräckliga annan information som staden anser är av betydelse för prövningen.

För att bygga eller använda elektriska starkströmsledningar i Sverige krävs enligt ellagen (1997:857) tillstånd, nätkoncession för linje. Koncessionen för den befintliga ledningen mellan Botkyrka och Bredäng gäller till den 10 augusti 2021 och Svenska kraftnät har ansökt om förlängning av koncessionen. Tillsammans med luftledningarna mellan Kolbotten och Tuna respektive mellan Tuna och Botkyrka utgör aktuell ledning den sammanhållna förbindelse som krävs för att säkerställa att tillräcklig överföringskapacitet finns för Stockholmsregionen. Svenska kraftnät ser därför att det är strategiskt mycket viktigt att den aktuella ledningens nätkoncession förlängs/förnyas.

Den aktuella ledningen är cirka 9,3 kilometer lång, byggdes 1973, är byggd i 400 kV standard men drivs för närvarande med 220 kV. Ledningen går i Stockholms stad längs E4/E20 Södertäljevägen. Den ursprungliga koncessionen gällde för 400 kV och löpte till och med den 20 april 2013. År 2016 förlängdes koncessionen tillfälligt för 220 kV och denna förlängning av koncession löpte till och med den 10 augusti 2021. Eftersom ledningen är konstruerad för att kunna ha en spänning om 400 kV innebär en sådan spänningshöjning inga förändringar i ledningens utformning.

Remissammanställningen

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden.

Exploateringskontoret, miljöförvaltningen, stadsbyggnadskontoret och trafikkontoret har inkommit med kontorsyttranden på grund av den korta remisstiden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 3 september 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret anser att det är positivt för staden att kraftledningen får nätkoncession då den är ett viktigt bidrag till att säkra stadens elförsörjning. Kraftledningen går till stor del utmed motorvägsstråket E4/E20 men ligger även i anslutning till befintliga arbetsplatser och i begränsad utsträckning till bostäder. Kraftledningen passerar invid Sättra industriområde med befintliga verksamheter på mark upplåten med tomträtt av staden. Kraftledningen går genom områden som i översiktsplanen är utpekade som strategiska samband, stadsutveckling i omvandling och fokusområden. Kraftledningen berör även den i RUFSS utpekade regionala kärnan Skärholmen – Kungens Kurva. Detta innebär att områden med utpekad strategisk stadsutvecklingspotential kan påverkas.

Som försiktighetsprincip rekommenderas att det vid byggnader där människor vistas mer än tillfälligt inte bör ske överskridanden av $0,4 \mu\text{T}$ (årsmedelvärde) avseende elektromagnetiska fält. Beräkningar av förväntade framtida magnetfält från den aktuella luftledningen presenteras i en rapport bilagd med ansökan. Beräkningarna avser år 2035 med en årsmedelström på 240 A, vilket ger skyddsavstånd på 35 meter från ledningsmitt inom vilket magnetfält beräknas överstiga riktvärden om $0,4 \mu\text{T}$. Skyddsavstånd på 35 meter bedöms vara förenligt med en långsiktig stadsutveckling i linje med översiktsplanen och RUFSS. Aktuell koncessionsansökan möjliggör dock för en högre årsmedelströmlast än detta. Stadsledningskontoret kan utifrån nuvarande underlag inte bedöma konsekvenserna som högre årsmedelströmlaster skulle kunna medföra i form av ökade magnetfält. Stadsledningskontoret förutsätter att risken för överskridanden av elektromagnetiska fält inom Stockholms stad åter beaktas vid händelse av en sådan utveckling och att potentiella åtgärder då vidtas.

Därutöver lyfter rapporten fram den potentiella risken för ett överskridande av $0,4 \mu\text{T}$ inom skolverksamheten på fastigheten Storsättra 1. Det tillfälliga bygglov för skolverksamheten har dock gått ut och skolan är avvecklad. Den nya detaljplan som är under framtagande inom fastigheten har i dagsläget inte för avsikt att medge skolverksamhet för barn.

För att upprätthålla de viktiga samhällsfunktionerna som både vägtrafik och eldistribution utgör, är det viktigt att förutsättningar för både gång- och cykelväg och kraftledning säkerställs i stråket. Samverkan med staden krävs för att säkerställa dessa förutsättningar på sträckan mellan Storsättrastrand och Strömsättravägen där utrymmet mellan vägområdet för väg E4/E20 och Sättra Industriområde är trångt. Cykelstråket är utpekad som regionalt cykelstråk i region Stockholms cykelplan och som primärt cykelstråk i stadens cykelplan. I den händelse att den befintliga gång- och cykelvägen anses ligga för nära kraftledningen behöver staden och Svenska kraftnät tillsammans samverka för hitta alternativ lösning för att möjliggöra fullgod lösning för gång- och cykeltrafik och eldistribution. Det förutsätts att koncessionen

håller sig inom befintlig ledningsrätt alternativt att Svenska kraftnät initierar dialog om markupplåtelseavtal med staden.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Exploateringskontoret

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande daterat den 9 augusti 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Exploateringskontoret anser att det är positivt för staden att kraftledningen får nätkoncession då den är ett viktigt bidrag till att säkra stadens elförsörjning.

Kraftledningen går genom områden som i översiktsplanen är utpekade som strategiska samband, stadsutveckling omvandling och fokusområde. Kraftledningen berör även delvis den regionala kärnan Skärholmen – Kungens Kurva. Ledningen passerar invid Sättra industriområde med befintliga verksamheter på mark upplåten med tomträtt av staden.

Beräkningar av förväntade framtida magnetfält från den aktuella luftledningen presenteras i en rapport bilagd med ansökan. Beräkningarna avser år 2035 med en årsmedelström på 240 A, vilket ger skyddsavstånd på 35 meter från lednings mitt inom vilket magnetfält beräknas överstiga riktvärden enligt nuvarande praxis om 0,4 μ T. Skyddsavstånd på 35 meter bedöms vara förenligt med en långsiktig stadsutveckling i linje med översiktsplanen och befintliga verksamheter i Sättra industriområde. Ändringar av praxis enligt KS 2024/460 skulle försvåra utveckling i området liksom i staden i stort.

Luftledningen har kapacitet att medge en högre årsmedelströmlast än 240 A. Exploateringskontoret kan utifrån nuvarande underlag inte bedöma konsekvenserna som högre årsmedelströmlaster skulle kunna medföra. Underlaget redovisar inte vad ökade magnetfält kan ha för påverkan på utvecklingsmöjligheter och befintliga tomträtter i Sättra industriområde i närheten av ledningen.

Exploateringskontoret förutsätter att risken för överskridanden av elektromagnetiska fält inom Stockholm stad åter beaktas vid händelse av en utveckling där årsmedelströmlasten bedöms öka och att potentiella åtgärder då vidtas. Vidare förutsätter kontoret att koncessionen håller sig inom befintlig ledningsrätt alternativt att Svenska kraftnät initierar dialog om markupplåtelseavtal med staden.

Miljöförvaltningen

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 3 september 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Som försiktighetsprincip rekommenderar miljöförvaltningen att det vid byggnader där människor vistas mer än tillfälligt inte bör ske överskridanden av 0,4 μT (årsmedelvärde) avseende elektromagnetiska fält.

Beräkningar av det förväntade magnetfältet från den aktuella luftledningen presenteras i en rapport som bilagts ansökan. Beräkningarna utgår ifrån scenariot ”Färdplaner mixat för år 2035” i Svenska kraftnäts ”Långsiktig marknadsanalys”, vilket innebär en beräknad årsmedelström på 240 A. Magnetfältet beräknas då understiga 0,4 μT inom samtliga undersökta bostäder i Stockholm stad. Därutöver lyfter rapporten fram den potentiella risken för ett överskridande av 0,4 μT inom skolverksamheten på fastigheten Storsätra 1. Det tillfälliga bygglovets för skolverksamheten har dock gått ut under 2023 och skolan är avvecklad. Den nya detaljplan som är under framtagande inom fastigheten har i dagsläget inte för avsikt att medge skolverksamhet för barn eller bostäder.

Miljöförvaltningen är positiv till att inga överskridanden av 0,4 μT beräknas ske enligt genomförda beräkningar av förväntad årsmedelströmlast på 240 A. Luftledningen har dock kapacitet att medge en högre årsmedelströmlast än detta. Miljöförvaltningen förutsätter att risken för framtida överskridanden av elektromagnetiska fält vid den aktuella ledningen i Stockholm åter beaktas vid händelse av en sådan utveckling och att potentiella åtgärder då vidtas.

Stadsbyggnadskontoret

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 21 augusti 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsbyggnadskontoret anser att det är positivt för staden att kraftledningen får nätkoncession då den är ett viktigt bidrag till att säkra stadens elförsörjning. Kraftledningen går till stor del utmed motorvägsstråket E4/E20 men ligger även i anslutning till befintliga arbetsplatser och i begränsad utsträckning till bostäder. Kraftledningen går genom områden som i översiktsplanen är utpekade som strategiska samband stadsutveckling omvandling och fokusområde. Kraftledningen berör även den i RUFSS utpekade regionala kärnan Skärholmen – Kungens Kurva. Detta innebär att områden med utpekat strategisk stadsutvecklingspotential kan påverkas.

Som försiktighetsprincip rekommenderas att det vid byggnader där människor vistas mer än tillfälligt inte bör ske överskridanden av 0,4 μT (årsmedelvärde) avseende elektromagnetiska fält. Beräkningar av förväntade framtida magnetfält från den aktuella luftledningen presenteras i en rapport bilagd med ansökan. Beräkningarna avser år 2035 med en årsmedelström på 240 A, vilket ger skyddsavstånd på 35 meter

från ledningsmitt inom vilket magnetfält beräknas överstiga riktvärden om 0,4 μ T. Skyddsavstånd på 35 meter bedöms vara förenligt med en långsiktig stadsutveckling i linje med översiktsplanen och RUFs. Aktuell koncessionsansökan möjliggör dock för en högre årsmedelströmlast än detta. Stadsbyggnadskontoret kan utifrån nuvarande underlag inte bedöma konsekvenserna som högre årsmedelströmlaster skulle kunna medföra i form av ökade magnetfält. Stadsbyggnadskontoret förutsätter att risken för överskridanden av elektromagnetiska fält inom Stockholms stad åter beaktas vid händelse av en sådan utveckling och att potentiella åtgärder då vidtas.

Därutöver lyfter rapporten fram den potentiella risken för ett överskridande av 0,4 μ T inom skolverksamheten på fastigheten Storsätra 1. Det tillfälliga bygglov för skolverksamheten har dock gått ut och skolan är avvecklad. Den nya detaljplan som är under framtagande inom fastigheten har i dagsläget inte för avsikt att medge skolverksamhet för barn.

Trafikkontoret

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 19 augusti 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Trafikkontoret är väghållare för den gång- och cykelväg som löper längs E4/E20. På en sträcka mellan Storsätragränd och Strömsätravägen löper gång- och cykelvägen tätt intill- samt delvis under den aktuella kraftledningen (se bild 1). Cykelstråket är utpekad som regionalt cykelstråk i region Stockholms cykelplan och som primärt cykelstråk i stadens cykelplan. Stråket är mycket viktigt för såväl cykel- som gångtrafik och det är avgörande att det fortsatt finns en gen gång- och cykelbana med god standard i stråket.

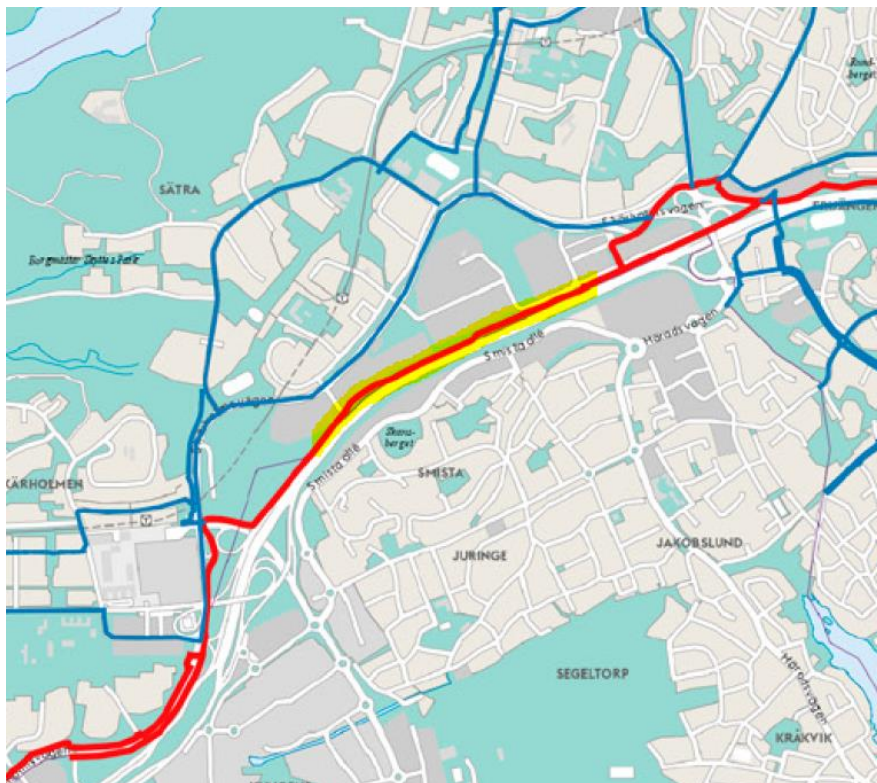

Bild 1: På sträckan mellan Storsätragränd och Strömsätravägen löper stadens gång- och cykelväg tätt intill- samt delvis under den aktuella kraftledningen

Sedan 2020 har gång- och cykelstråket varit avstängt på sträckan mellan Smistavägen och Strömsätravägen och trafiken har dirigerats om, detta till följd av Trafikverkets projekt med förbifart Stockholm. Stråket planeras att inom projektet breddas för att uppnå standard för primärt cykelstråk innan det återöppnar under 2024/2025.

För att upprätthålla de viktiga samhällsfunktionerna som både vägtrafik och eldistribution utgör anser trafikkontoret att det är viktigt att förutsättningar för både gång- och cykelväg och kraftledning säkerställs i stråket. Det är särskilt viktigt att samverka för att säkerställa dessa förutsättningar sker på sträckan mellan Storsätragränd och Strömsätravägen där utrymmet mellan vägområdet för väg E4/E20 och Sättra Industriområde är trångt. I den händelse att den befintliga gång- och cykelvägen anses ligga för nära kraftledningen behöver staden och Svenska kraftnät tillsammans samverka för hitta alternativ lösning för att möjliggöra fullgod lösning för gång- och cykeltrafik och eldistribution.